

Els tres fills del vidu cavaller

Text: Sandra Gómez Rey

Il·lustracions: Guillem Escriche

Vet aquí que en un poble poblet on les vaques mastegaven xiclet, una vegada hi havia un cavaller vidu molt ric que tenia tres fills. La filla gran es deia Prudència; la mitjana es deia Humilitat; i el fill petit es deia Esforç.

Oi que són noms ben estranys? Doncs, l'home els hi havia posat perquè els fills recordessin les tres virtuts que sempre havia demostrat la seva mare. L'esposa del cavaller havia estat una persona prudent i humil, que s'havia esforçat en totes les coses que feia.

En canvi, el ric cavaller no les practicava gens aquestes virtuts. I el pitjor de tot és que havia oblidat que per ensenyar-les als fills ell mateix les havia de posar en pràctica i servir-los d'exemple.

Així doncs, per molt que els joves es diguessin Prudència, Humilitat i Esforç, no entenien ni sabien, ni sabien ni entenien què volien dir aquelles paraules.

I vet aquí que, un dia la filla gran del cavaller, la Prudència, va sortir del castell a passejar pel bosc. Camina que caminaràs es va trobar, al bell mig d'un caminó, un vellet brut i esparracat que, amb un fil de veu molt dolç, li va preguntar:

—Noieta bonica, podries ajudar un vell quasi cec i sord, i molt malalt com jo?

—Ajuda em demaneu? Mireu, bon home, estic fent un passeig, sabeu? Si resteu assegut en aquest roc estigueu segur que ben aviat passarà algú altre que temps tindrà de prestar-vos ajut —va respondre la Prudència, tot passant pel costat del vell llançant-li una llambregada de desdeny.

—Et concediré un desig, Prudència —va afegir llavors el vell.

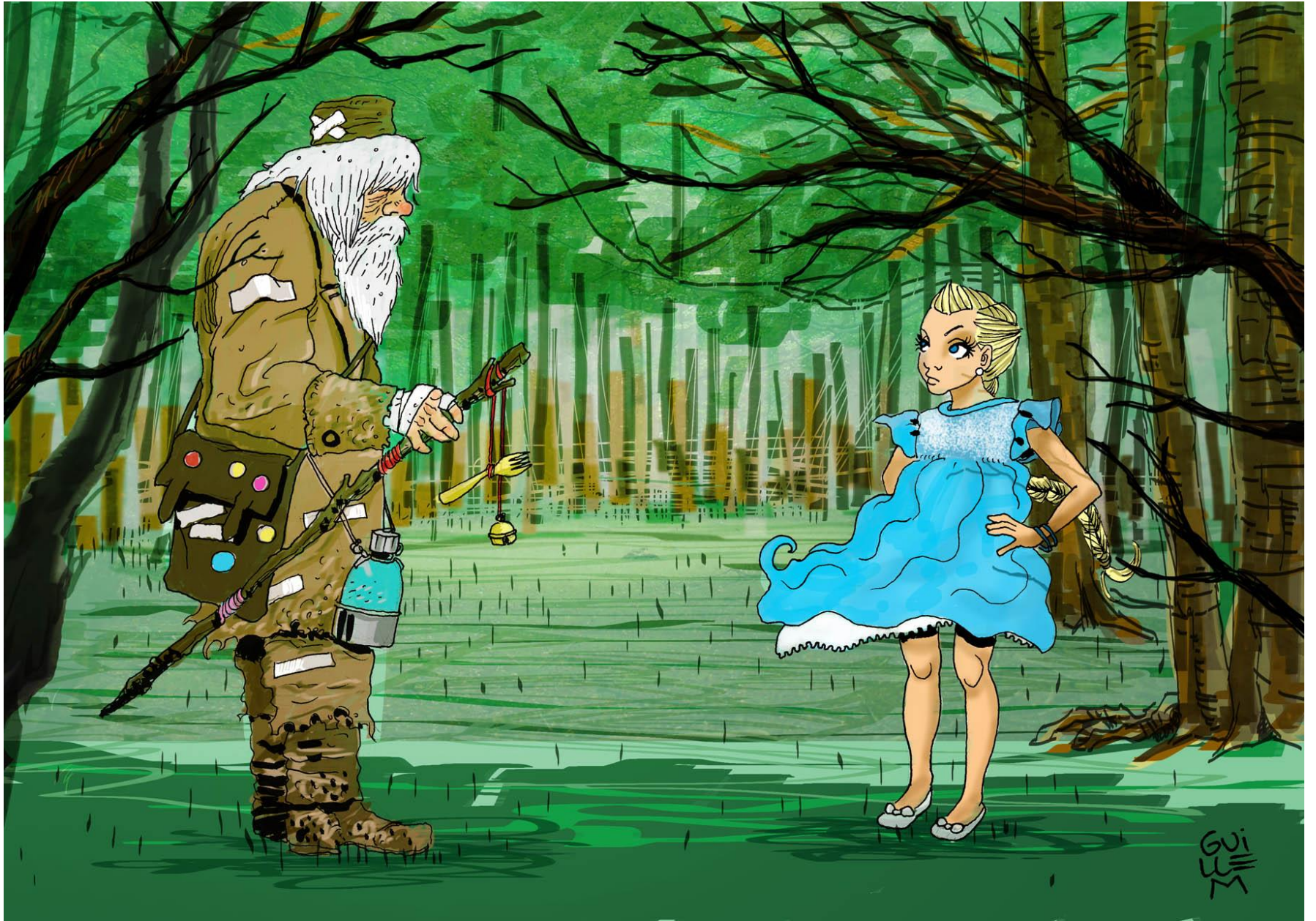
I en sentir el seu nom, la Prudència retrocedí fins on era l'homenet.

—Com és que saps el meu nom?

El vell, que no va respondre, va continuar dient:

—Amb el nom que tens deus ser una noieta prudent. Ajuda'm, doncs, a decidir per quin d'aquests dos camins em convé més passar: si per la vereda de la dreta, que és un camí pla però molt llarg o per la senda costeruda de l'esquerra, que descendeix pel penya-segat sent un camí perillós però molt més curt.

Aleshores la Prudència, que va entendre que allò que li demanava el vell era molt fàcil, va estar-hi d'acord en ajudar-lo. Però abans va formular el desig. I va dir amb aires de princesa capritxosa:

—Desitjo una habitació plena de pastissos amb molts pisos de nata, crema, xocolata i merenga, i safates colgades de bombons i caramels tous.

I el vell va dir:

*—I, ves quina sort,
que us he trobat al bosc.
Aquest vell ajudarà,
i del teu desig gaudiràs.*

I la noieta, sense rumiar-s'ho gens ni mica i dient el primer que li passà per la barretina, va aconsellar al vellet:

—Agafeu la senda costeruda que descendeix pel penya-segat. És el camí més curt i arribareu abans al vostre destí.

—N'estàs segura? És el camí més perillós i recorda que jo no m'hi guipo gaire per no dir gens.

— Que en sou de molest, vell home! No us adoneu que és una senda d'allò més fàcil de passar? —va remugar ella.

I, amb un cop de geni del tot imprudent, començà a baixar de pressa pel camí amb tanta mala fortuna que un peu li relliscà i caigué precipici avall desapareixent dins la profunditat escarpada.

I vet aquí que ara la filla mitjana del cavaller, la Humilitat, sortia del castell a collir flors pel bosc. Camina que caminaràs es va trobar, al bell mig d'un corriol, el mateix vellet brut i esparracat que, amb un fil de veu molt tendre, li va preguntar:

—Noieta bonica, podries ajudar un vell quasi cec i sord, i molt malalt com jo?

—Ajuda em demaneu? Mireu, bon home, estic molt enfeïnada collint flors, sabeu? Si resteu assegut en aquest roc estigueu segur que ben aviat passarà algú altre que temps tindrà de prestar-vos ajut —va respondre la Humilitat, tot mirant-se el vell amb ulls de supèrbia.

—Et concediré un desig, Humilitat —va afegir llavors el vell.

I en sentir el seu nom, la Humilitat retrocedí fins on era l’homenet.

—Com és que saps el meu nom?

El vell, que no va respondre, va continuar dient:

—Amb el nom que tens deus ser una noieta humil, i deus saber que tots tenim limitacions. Així, doncs, ajuda’m a decidir on m’he d’aturar a beure aigua: si en aquest pou on hauré de fer força per tibar la corda i fer pujar la galleda plena d’aigua o caminar una bona estona fins el riu on podré beure només posant-hi la ma dins l’aigua.

Aleshores la Humilitat, que va entendre que allò que li demanava el vell era molt fàcil, va estar-hi d’acord en ajudar-lo. Però abans va formular un desig. I amb posat de fada vanitosa va dir:

—Desitjo un armari ple de vestits carregats de pompa, tuls i sedes, amb molts lluentons i farbalans, i que en lluir-los tothom em lloï com la noia més guapa d’entre totes les noies guapes hagudes i per haver.

I el vell va dir:

*—I, ves quina sort,
que us he trobat al bosc.
Aquest vell ajudaràs,
i del teu desig gaudiràs.*

I la noieta, sense rumiar-s'ho gens ni mica i dient el primer que li passà per la barretina, va aconsellar al vellet:

—Agafeu l'aigua d'aquest pou mateix i beveu. És el que teniu més a la vora i se us passarà la set de seguida.

—N'estàs segura? Hauré de fer molta força per fer pujar la galleda amb l'aigua i recorda que estic malalt i em sento cansat.

— Que en sou d'empipador, vell home! No us adoneu que la corriola on s'hi enganxa la corda gira d'allò més fina? —va rondinar ella.

I amb un rampell d'arrogància s'abocà al pou per agafar la corda i l'estrebà amb tanta força que perdé l'equilibri, i caigué dins del pou que era profund i fosc com la gola d'un gegant.

I vet aquí que ara el fill petit del cavaller, l'Esforç, sortia del castell per escoltar amb delit els refilets dels ocells que cantaven al bosc. Camina que caminaràs es va trobar, al bell mig d'un viarany, el mateix vellet brut i esparracat que, amb un fil de veu molt amable, li va preguntar:

—Noiet encantador, podries ajudar un vell quasi cec i sord, i molt malalt com jo?

—Ajuda em demaneu? Mireu, bon home, estic molt a gust escoltant el cant delicat dels ocells, sabeu? Si resteu assegut en aquest roc estigueu segur que ben aviat passarà algú altre que temps tindrà de prestar-vos ajut —va contestar l'Esforç, amb desgana.

—Et concediré un desig, Esforç —va afegir llavors el vell.

I en sentir el seu nom, l'Esforç va caminar d'esma arrossegant els peus fins on era l'homenet.

—Com és que saps el meu nom?

El vell, que no va respondre, va continuar dient:

—Amb el nom que tens deus ser un xicot que s’hi esforça per superar tots els obstacles, i em sabràs aconsellar sobre com puc sortejar aquest mur de pedra que em barra el camí. Així, doncs, ajuda’m a decidir si és millor que tiri el mur a terra amb aquest mall de picapedrer o si més val que busqui un altre camí lliure d’obstacles.

Aleshores l’Esforç, que va entendre que allò que li demanava el vell era molt fàcil, va estar-hi d’acord en ajudar-lo. Però abans va formular un desig. I amb veu cansada va dir:

—Desitjo un llit tan gran com per encabir-hi dos gegants i passar-m’hi el dia ajagut sense fer ni brot, només escoltant les piuladisses dels ocells entrant per la finestra de la meva habitació.

I el vell va dir:

*—I, ves quina sort,
que us he trobat al bosc.
Aquest vell ajudarà,
i del teu desig gaudiràs.*

I el noi, sense rumiar-s’ho gens ni mica i dient el primer que li passà per la barretina, va aconsellar al vellet:

—Feu servir el mall per fer un forat al mig del mur. Podreu passar a l’altra banda i continuar així el vostre camí.

—N’estàs segur? L’estrèpit eixordador del mall picant repetidament contra la pedra em faria perdre la mica d’oïda que em resta. Recorda que ja sóc quasi sord del tot.

— Que en sou de carregós, vell home! No us adoneu que n’hi ha prou amb un parell de cops d’aquest mall per obrir un portell al mur i traspasar a l’altre costat? —va etzibar ell.

I agafà el mall amb els braços escanyolits, poc acostumats a treballar, no en resistí el pes i li caigué damunt del peu. Xisclant de dolor, el noiet començà a fer saltirons aquí i allà, fins acabà ensopegant i tot seguit rodolant per un torrent avall, i desaparèixer.

Mentrestant el cavaller s'estava al castell tot preocupat per la tardança dels fills que no tornaven del bosc. Era negra nit i en aquelles hores tots tres ja eren sempre a casa.

Aleshores, angoixat, va ensellar el cavall i s'endinsà en el bosc.

—Prudència! Humilitat! Esforç! —cridava el cavaller els noms dels tres fills.

I cavalca que cavalcaràs, es va trobar, al bell mig d'una clariana, amb el mateix vellet brut i esparracat que, amb un fil de veu amorós, li va dir:

—Senyor cavaller, podríeu ajudar un vell quasi cec i sord, i molt malalt com jo? Si ho feu us concediré un desig.

—Mireu, vell atrotinat, visc moments d'angoixa perquè no sé on paren els meus tres fills. Si dius que em pots concedir un desig, ara mateix et demano poder trobar-los sans i estalvis. Si m'ho concedeixes et daré una vida de privilegis i riqueses. Però si juguessis amb la meva esperança i no es fes realitat el meu desig jo mateix acabaria amb la teva vida.

—No dubteu pas que si m'ajudeu recuperarareu els fills aviat —va respondre el vellet amb els ulls plens d'una lluïssor talment la llum dels estels.

A continuació el vell va dir:

*—I, ves quina sort,
que us he trobat al bosc.
Aquest vell ajudaràs,
i del teu desig gaudiràs.*

El cavaller va ajudar el vell a pujar al cavall i durant hores va menar la bèstia, amb prudència, portant el vellet pels camins més segurs.

Després, van fer una parada al pou per reposar. El cavaller va pujar tres galledes plenes d'aigua amb gran habilitat i, amb humilitat, les hi va oferir al vellet.

I van seguir fent camí i van arribar al mur de pedra. El cavaller va agafar el mall de picapedrer i va colpejar el mur amb totes les forces. Una vegada i una altra, i una altra i una altra. Cops i més cops estrepitosos de mall contra la pedra mentre el vellet es tapava les orelles amb les mans. El cavaller picava i repicava, incansable, fent un gran esforç, una vegada i una altra, mall amunt i mall avall, fins que, a la fi, el mur va caure fet miques.

El cavaller va conduir el cavall amb el vellet per damunt les pedres esmicolades, i en arribar uns metres enllà l'homenet va dir:

—Ja hem arribat.

El cavaller es va sorprendre; no havien pas arribat a cap lloc. Seguien al mig del bosc, quan el cavaller va dir:

—No us entenc. Però tan m'és. Si ja hem arribat ara compliu la vostra paraula i concediu-me el desig.

I, tot just ho acabava de dir, quan pel camí van aparèixer els tres fills, riallers i feliços.

—Pare! Pare! Que no ens veies que caminàvem al teu costat des de la sortida del castell? —va exclamar la Prudència.

—Durant una estona hem estat transparents, pare —li va explicar la Humilitat.

—I hem vist la manera com has ajudat aquest vell brut i esparracat i, gràcies al teu exemple, hem entès el significat dels nostres noms —va dir l'Esforç.

GUILLEMIN

—Jo he entès que ser prudent és valorar les conseqüències negatives i positives d'allò que anem a fer i després decidir si ho fem o no —va dir la Prudència. I dirigint-se al vellet va dir—: El millor consell hauria estat que anéssiu per la senda del camí pla.

—Jo he entès que ser humil és saber veure i acceptar les limitacions d'un mateix per fer una cosa —va dir la Humilitat. I dirigint-se al vellet va afegir—: Teniu poca força, bon home, i us hauria d'haver aconsellat que us acostéssiu fins el riu a beure aigua.

—Jo he entès que cal esforç per aconseguir allò que es vol, i que l'esforç es basa en repetir i repetir moltes vegades el mateix —va dir l'Esforç. I dirigint-se al vellet va afegir—: Enderrocar el mur de pedra era una tasca massa difícil per un vellet malalt. Us hauria d'haver aconsellat buscar un altre camí.

El cavaller i els tres fills van tornar al castell. No van tornar a veure mai més el vell del bosc. Però un record estrany els va rondar sempre pel cap: la veu de l'home desprenia la mateixa dolçor, la tendresa, l'amabilitat i l'amor amb què els parlava la seva mare, que, quan eren petits, sempre els havia educat perquè fossin prudents i humils, i s'esforcessin en tot.

I si aquesta rondalla t'ha agradat,

tant és si és mentida o veritat.

Fi

La guia de la salut i el benestar per als teus fills

Els contes de l'àvia és un recopilació de contes que l'Observatori de la Infància i l'Adolescència FAROS ofereix a la seva plataforma digital (<http://faros.hsjdbcn.org/>) per fomentar la lectura i difondre valors i hàbits saludables en la població infantil.

FAROS és un projecte impulsat per l'Hospital Sant Joan de Déu amb l'objectiu de promoure la salut infantil i difondre coneixements de qualitat i d'actualitat en aquest àmbit.

